

РЕЦЕНЗИЯ

по конкурс за заемане на академична длъжност професор по професионално направление 3.7. Администрация и управление, научна специалност „Организация и управление“, обявен в ДВ бр. 21/ 18. 03. 2016 г.

Рецензент: професор д-р инж. Иван Петров Палигорев, ЛЕСОТЕХНИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ, София, научна специалност „Икономика и управление“, професионално направление 3.7. „Администрация и управление“

Рецензията е изготвена в изпълнение на решение на научното жури, формирано със заповед №ОХ-150/24.02.2016 г. на министъра на отбраната на Република България. Общата оценка на условията за заемане на академичната длъжност „професор“ е направена на основата на изискванията на чл. 29 и 29б от Закона за развитие на АСРБ и на чл. 60 и 61 на Правилника за прилагане на ЗРАСРБ.

Единствен кандидат по обявения конкурс е капитан I ранг доц. д-р Калин Спасов Калинов. Конкурсът за професор е за нуждите на Департамент за следдипломна квалификация и обучение на чуждестранни студенти във ВВМУ „Н. Й. Вапцаров“, гр. Варна.

1.Обща характеристика на научноизследователската и научно-приложната дейност на кандидата.

Професионалното развитие на капитан I ранг доц. д-р Калинов може да се раздели на два периода. От завършването на висшето образование през 1991 г. до 2003 г. кандидата е офицер в различни подразделения на военно-морските сили на Република България. В края на този период завършва ВА „Г. С. Раковски“. От 2003 г. преминава на научно-преподавателска дейност като последователно е асистент, старши и главен асистент и доцент във Военна академия. От 2011 г. е заместник началник по учебната и научна част на ВВМУ „Никола Йонков Вапцаров“.

Доц. д-р Калинов е капитан I ранг и притежава военно-отчетна специалност 3011. Той е първенец на випуска в специалност „Управление на тактически формирования във ВМС“ на ВВМУ „Н. Й. Вапцаров“, 1991 г. и на специалност „Управление на оперативно-тактически формирования във ВМС“ на ВА „Г.С. Раковски“, випуск 2002 г. Кандидатът за професор е представител на военно-академичната общност у нас. Кариерното и творческо му развитие е преминало през задължителни етапи, в които придобитите количествените натрупвания на знания и практически умения са оформили в него необходимия управленски, педагогически и научно изследователски потенциал. Свидетелство за това е представената научна продукция. Обемът, тематична насоченост и обхватът на продукцията ясно очертават периодите на творческо израстване и професионално развитие. Кандидатът представя осемдесет и девет публикации, от които тридесет и две след първата хабилитация. За рецензиране по този конкурс се прилагат двадесет и пет заглавия, с общ обем от 700 стандартни страници, от които една монография „Организационна култура“(269 стр.), учебник „Организационно поведение

в корабоплаването“(103 стр.), две учебни пособия на английски език, посветени на сигурността на корабоплаването в зони на пиратско присъствие(69 стр.) и на оценка и управление на риска(106 стр.), 3 студии(55 стр.), 4 статии(31 стр.) и 14 оклада(122 стр.) Научната продукция е публикувана в авторитетни български и чужди научни издания, в преобладаващата си част в специализирани в областта, като научните доклади са представени на престижни национални и чуждестранни научни форуми.

Резултатите от научната дейност са публикувани и представят един много добър баланс на колективна и самостоятелна научна, но и учебно-методическа работа, което се откроява в учебно-монографичната публикационна дейност. Това е доказателство, че кандидатът умее да работи екипно и същевременно намира подходящата форма за самостоятелна изява, което е безспорен атестат за зрелост.

Доц. Калинов участва в 11 научно-изследователски проекта, на 4 от които е ръководител.

От представените документи по конкурса може да се заключи, че кандидатът удовлетворява изискванията за участие в конкурса: той е придобил образователната и научна степен „доктор“; заемал е академичните длъжности асистент, старши и главен асистент, повече от 2 академични години - от 2003 до 2011 г. е доцент във ВА „Г. С. Раковски“, а след това и до сега е доцент във ВВМУ, където е налице и необходимата преподавателска натовареност; представил е монография, както и друга научна продукция, която не повтаря тази за придобиване на академичната длъжност „доцент“. Изпълнени са формалните изисквания и са надхвърлени количествените параметри за научно-изследователската и научно-приложната дейност, съгласно чл. 29 и 29б на ЗРАСРБ, чл. 60 и 61 на ППЗРАСРБ, както и допълнителните такива на ВВМУ.

2. Оценка на педагогическата подготовка и дейност на кандидата.

Кандидатът за професор е утвърден преподавател от кариерата по базисни управленски дисциплини - „Управление на проекти“; „Теория на организациите“; „Морска сигурност“; „Организационно поведение“ и „Управление на ВМС“. Лекционните курсове са в областта на професионалното направление на конкурса, като преобладаващата част са осигурени с литература, подготвена от кандидата и с неговото участие. Придобитите знания и натрупаните професионални умения и преподавателски опит са използвани рационално в разработването на необходимата учебна документация - учебни програми и учебни планове, както и образователни проекти.

Преподавателска дейност на кандидата е в следните образователни и квалификационни институции: Военна академия „Г.С.Раковски“; ВВМУ „Н. Й. Вапцаров“; Полското военноморско училище в Гдиня (преподавателски обмен); Румънското военноморско училище в Констанца(преподавателски обмен); Морският университет в Констанца (преподавателски обмен).

Съществен компонент в дейността на кандидата за професор е активната му работа и ръководство на дипломанти - общо 19 офицери от ВА „Г. С. Раковски“ и 2 в процес на обучение. Ръководител е на 1 завършил докторант, научен консултант на един

завършил докторант, към момента ръководи 4 докторанти, като единият е в процес на защита.

Това са едни от най-съществените аргументи за демонстрация на възможности, както в изследователската, така и в педагогическата дейност, а създаването на школа от наследници е сигурен признак за академична зрялост и много добра педагогическа подготовка. Кандидатът с резултатите от своята педагогическа дейност е много добър пример за това, как придобитият през годините професионален опит и умения се прилага в образователния процес и закономерно се получава качествен образователен продукт.

Нямам преки впечатления от преподавателската работа на доц. Калинов, но от представените документи е видно, че педагогическата дейност на кандидата включва участие в разнообразни форми за разширяване и задълбочаване на квалификацията системно е надграждана с педагогическа подготовка и са придобити компетентности, утвърждаващ доц. Калинов като преподавател от кариерата, както и като учен-изследовател с трайни интереси и задълбочени познания. Тези усилия и професионално отношение към работата са получили висока оценка, която освен като кариерно развитие се изразява и във висок авторитет и уважение от страна на курсантите и слушателите и на академичната общност у нас и в чужбина.

В обобщение на изложеното с убеденост считам, че доц. д-р Калинов е преподавател с много добра педагогическа подготовка, с високи резултати от своята педагогическа дейност, което безспорно се дължи на изградените с времето качества и умения, които прилага в своята дейност.

3. Основни научни и научно-приложни приноси.

Задълбоченият прочит на представената по конкурса научна продукция позволява да се открият приноси от характера на: доразвиване и дообогатяване с нови факти на известни научни теории в специфичната област на корабоплаването и морския транспорт; обобщаване, прецизиране и изясняване на дефиниции, определения и класификации, както и приложението им в сферата на управлението на морския флот; приложение на известни методи в нова специфична област – корабоплаването и управлението на морския флот.

Приносите в научната продукция попадат изцяло в професионалното направление на обявения конкурс – Администрация и управление, както и в научната специалност „Организация и управление“, като макар и условно, от съдържателна гледна точка би могло да се раздели по следния начин:

1. Проблеми на организационната култура и на организационното поведение – същност, дефиниции и разбиране като основа на поведението, показани в светлината на особеностите на морския комплекс като гражданска, военна и образователна система [1,2,11,12,21,30];
2. Проблеми на организацията и управлението на организационните структури в сферата на сигурността [9, 10, 17, 19];

3. Проблеми на оценката на риска и на сигурността на военно-морския комплекс [4, 8, 12, 14, 17, 29, 31, 32];
4. Управление на човешките ресурси в системата на морските служби, особено като се отчитат специфичните екстремни психофизически условия, при които протичат взаимоотношенията между заетите [1, 2, 8, 12, 13, 20, 21, 22, 25, 26, 30];
5. Проблеми на управлението на организациите в сферата на висшето образование с акцент върху системата за морско образование: [8, 13, 15, 22, 25, 26, 27].

Акцентът в научната продукция на кандидата е върху организационно-управленски въпроси на военно-морския комплекс. Безспорно централното място в научната продукция, заема представената монография със заглавие „Организационна култура“. В това изследване са намерили място обобщения на важни теоретико-практически постановки на водещи световни автори, както и резултати и изводи от лични изследвания на автора. Натрупаният богат преподавателски опит и извършените коректни и задълбочени научни изследвания са предпоставка за създаването на един чудесен продукт. Оценявам безспорно, че монографията представлява оригинално съчетание на най-важните и актуални елементи на научното познание в областта на организационната култура, поднесено с оригинална авторска трактовка и резултати от собствени изследвания и обобщения.

По конкретно приносите в научната продукция на кандидата може да се отнесе в областта на организацията и управлението на въоръжените сили.

1. Проблеми на организационната култура и организационното поведение, като е представен задълбочен анализ на процесите на развитие на организационната култура, с подчертана приложна насоченост [1, 2]; синтезирани са модерните концепции в областта на организационната култура [1]; предложен е аргументиран модел за еволюиране на организационната култура в процеса на жизнения цикъл на организацията [2]; представен е модел на организационната култура от позиция на системния подход [1]; предложен е системен модел на аспектите на организациите [1, 2]; доразвит е модел за културна адаптация в спецификата на морските професии [2]; внесена е дълбочина в познанието за редица аспекти на организациите, като конфликти, екипност, грешки, културни процеси, с акцент на спецификата на морската професия, синтезирани са приложни препоръки за управлението на организациите в широк предметен спектър [1, 2, 11, 12, 21, 30];

2. Проблеми на организацията и управлението на организациите в сферата на сигурността. Доразвита е разбирането на спецификата на възникване и развитие на военните организации [19]; Доразвити са теоретичните основи на управленската дейност по планиране в организациите в сектора за сигурност, както и теоретичните основи на структурирането и функционирането на националната система за морска сигурност [9, 10; 17].

3. Проблеми на управлението на организациите в сферата на висшето образование с акцент върху системата за морско образование. Очертани са концептуални перспективи на развитието на националната система за морско образование. Синтезиран е модел за трансформация на националната система за морско образование. Предложени са адаптивни модели за модерно образование в сектора за управление на морския транспорт, сигурност и безопасност [8, 13, 15, 22, 25, 26, 27].

4. Проблеми на организацията и управлението в сектора за морска сигурност и безопасност. Синтезиран е модел за универсализиране на международната система за обучение на кадри по морска сигурност и безопасност. Дообогатено е познанието на процесите на управление на риска в сферата на сигурността и безопасността на морската транспортна система [4, 8, 12, 14, 17, 29, 31, 32].

5. Проблеми на процеса на възникване и развитие на организациите. Синтезиран е модел на развитие на познанието за организациите в исторически план. Дообогатено е познанието на процесите за възникване и развитие на организациите, като е доразвит системният модел на организациите и е обогатена терминологичната система и дълбочината на познанието в организационните структури и управленските функции [1, 2, 11, 19, 21];

6. Проблеми и специфика на управлението на организации в морския сектор. Адаптирани са класически концепции от сферата на мениджмънта към спецификата на управлението в морския сектор. Изяснена е частта с теоретичните познания за управлението на екипите и малките по брой на членовете организации, като са синтезирани приложни препоръки за управление на организациите в морския сектор. Задълбочено е теоретичното познание за управлението на сектора за морска сигурност и безопасност [2, 12, 13, 14, 21, 22, 29, 30, 31, 32];

7. Проблеми на управлението на човешките ресурси. Синтезирано е познанието в различни школи за управление на процесите на формиране на организационната култура и приложни препоръки за управление на човешките ресурси с отчитане на спецификата на морския сектор и културната среда [1, 2, 8, 12, 13, 20, 21, 22, 25, 26, 30]

Особено внимание заслужават приносите, свързани с дейността на кандидата, като участие в 11 изследователски проекта, от които 4 в международни консорциуми. Ръководил е 4 проекта, от които два международни (национален координатор) и 1 по механизъм на Европейското икономическо пространство. Координатор е на проекти с общ бюджет от над 3 млн. лева.

Приносите в експертна дейност на кандидата за професор е впечатляваща - от нещатен сътрудник на народен представител по въпросите на сигурността, през член на експертна група към Кмета на град Варна по формиране на морската политика на Община Варна, член на междуведомствена експертна група за разработване на оценка на дейността на българските служби по морско търсене и спасяване; член на междуведомствена експертна група за разработване на интегрирана морска стратегия

на Република България; член на авторския колектив за разработване на Доктрината за морски операции; четири мандата е член на Комитета за преглед на академичните програми към Международната асоциация на морските университети 2011-2016; вицепрезидент по образованието и науката на Асоциацията за наука, образование, култура, изкуство и спорт – Варна 2015 г.; член е на експертна група за унифициране на образователните програми към Международната асоциация на морските университети - 2016 г.

Реално достижение на доц. Калинов е умелото пренасяне на научните познания и резултати в материалите за обучение и в конкретна практическа експертна дейност. Кандидатът е много ценна симбиоза между изследовател, научен работник, университетски преподавател и експерт за практиката, с много натрупан практически и управленски опит от пряка работа в сферата на морския транспорт и образованието в тази сфера.

В обобщение, приемам заявените претенции за приноси, които са формулирани коректно и синтезирано и отразяват резултатите и достиженията от задълбочени научно-приложни изследвания на автора.

4. Значимост на приносите за науката и практиката.

Внимателният и задълбочен прочит на представената за рецензиране научна продукция позволява да се заключи убедено, че в резултат на извършваната целенасочена научно-изследователска работа са получени научни продукти с конкретно научно-практическо значение. Безспорни са приносите в решаването на широк кръг задачи на организацията и на управлението на морския транспорт, пораждани от спецификата на морските организации. Предложените алгоритми, получените решения и направените научни обобщения притежават значимостта на оригинални продукти, създадени с висок управленски професионализъм. Публикуването на научната продукция в престижни наши и чужди научни издания, участието с доклади на авторитетни научни форуми у нас и в чужбина е безспорно доказателство за това.

Научната продукция на доц. Калинов е цитирана по направената справка 31 пъти (на 19 публикации).

В обобщение, приносите от научно-изследователската дейност на доц. Калинов са значими за теорията и практиката на управлението на морския транспорт. Тя има положителна оценка сред професионалните среди, което прави кандидатът по конкурса уважаван сред специалистите и разпознаваем, както у нас, така и в международното научно пространство като безспорен учен, преподавател и експерт в областта на организацията и управлението на морския транспорт.

5. Критични бележки и препоръки.

Следва да се оцени, че съществени пропуски и недостатъци в представената за рецензиране научна продукция не бяха открити. По-скоро като препоръка за бъдещата работа на капитан I ранг доц. д-р Калинов следва да търси по-добър баланс между

изследователския материал – получени данни и резултати от една страна и неговата интерпретация. Текстовете са ясни, но в определена степен са кратки и са доста конспективни, като вероятно това е достатъчно за автора, който има много задълбочена подготовка, но определено би затруднило по-неподготвения читател и особено студентите, специализантите и докторантите.

6. Заключение

В обобщение на изложеното оценявайки по съвкупност може убедено да се твърди, че кандидатът удовлетворява изискванията за участие в конкурса: той е придобил образователната и научна степен „доктор“; заемал е академичните длъжности асистент, старши и главен асистент, и доцент от 2003 до 2011 г. във ВА „Г. С. Раковски“, а след това (повече от 2 академични години) и до сега е доцент във ВВМУ, където е налице и необходимата преподавателска натовареност; представил е монография, както и друга научна продукция, с безспорни научни и научно-приложни приноси, оценени от практиката и в експертната дейност на кандидата, която не повтаря тази за придобиване на академичната длъжност „доцент“. Изпълнени са изискванията и са надхвърлени количествените параметри за научно-изследователската и научно-приложната дейност, съгласно чл. 29 и 29б на ЗРАСРБ, чл. 60 и 61 на ППЗРАСРБ, както и допълнителните такива на ВВМУ за заемане на академичната длъжност „професор“.

С пълна убеденост и отговорност предлагам кандидатът по конкурса капитан I ранг доц. д-р Калин Спасов Калинов да бъде избран за заемане на академичната длъжност „професор“ по професионално направление 3.7. Администрация и управление, научна специалност „Организация и управление“, обявен в ДВ бр. 21/ 18. 03. 2016 г., за нуждите на департамент „Следдипломна квалификация и обучение на чуждестранни студенти“ на ВВМУ „Н. Й. Вапцаров“, гр. Варна.

София, 08. 06. 2016 г.

РЕЦЕНЗЕНТ:

проф. д-р Иван Палигоров